

TALÁLT VERSEK

Tóth Árpád

(1886–1928)

RÁDIÓ

A rádió kagylóját felveszem.
Kint már az utca tele van setéttel,
Akár a szívem. Hallga! Muzsika!
Valami messzi jazzt üzen az éter.

Milyen vonító, furcsa hangtömeg!
Züllött és édes, fájdalom és kába,
Mintha az alkony minden bánatát
Felitta volna a zene magába:

Hörgést, sikolyt, átkot, mint sok lila
És sárga szeszt a részegek a bárban –
Mitől rugtál be, bolond muzsika,
Míg bolyongtál a fekete határban?

Honnan jössz? Tán egy hamburgi lokál
Sóhajtott el, míg homlokán kigyúlt a
Rossz vérnek kiütései gyanánt
Reklámlámpái vörös koszorúja?

Merre jártál? Hány világrészen át,
El, Indiáig s vissza, s fel, a holdig,
Keresve azt a seholsincs helyet,
Ahol a lét fájó titka megoldik?

Jártál a bányászfalvak olajos
Mellő lakói közt, kik skót dudával

Rázzák össze rossz tüdejükben az
Avas szénport a fák hús illatával?

Voltál Kongóban, fülledt gumi-táj
Rabjainál s kulik közt, Ázsiában?
Szálltál orosz steppéken és a csonk
Magyar mezőkön, mind búsabbra váltan?

Mi mindent ittál, részeg muzsika,
Hogy mire ideájulsz a fülembe,
A charleston kéjes, fátylas ritmusa
Úgy döng, mintha kivégzés dobja lenne?

Szemem lehúnyom... S szédült vízió
Forog rám, – egy nagy szaxofon buján szól,
S a vad alkonyban táncol a világ,
S minden táncos a sírja felett táncol.

ELKOPTAM...

Ó, ifjan hányszor lestelek,
Vígán, bízón kerestelek.
Bordáim rácsos lugasán
A szívem úgy izzott feléd,
Mint a tavaszi lugasok
Rácsa közt piros lampion...

És lehúnyt szemmel híttalak,
Te testtelen és drága füst,
Hányszor mellemre szíttalak,
Te..... és drága szél,
Mellem remegő függönye
Hányszor dagadt...

Éji mámorban lestelek,
Hús erdőkben kerestelek,

Feldúltam asszonyok ölét,
Csak egyszer borúlni föléd.

Elkoptam. Nézz rám. Nézz felém,
Itt állok, és nem is tudom,
Éltem delén vagy estelén,
És azt hittem, hogy rádnyitok,
Te iszonyú, te nagy titok...

Nézd, nincs páncéloom, mellvasom,
Kitakarom a mellkasom,
E borda-rácsos bús lugast,
Zászlós tudóm, a bús lyukast...

Tudóm rekedten felzihál
A csontos rácsu furcsa kasban,
Mint őszi szélben csapkodó
Tépett függöny a bús lugasban...

A vérerek bús ágbogán
Roncsolt tudóm rőt lomb a fán...
...Levannyad róla, mint a bús,
Elomló lomb, a gyenge hús...

A bordák közé aggatott
Tüdőt, mit bús kór lyuggatott,
S melyből, ha néha... vér
..... feltör, és ajkamig ér
..... bibor iszap
..... kicsap.

Lehúnyom lankatag szemem,
Itt, északi hegyek között...

Ha rossz voltam s hanyag,
Ki volt rossz, a lélek vagy a test,
A szikra vagy a bús anyag?